

Wat kan ik planten met Plan Boom?

In Plan Boom kiezen we ervoor om de aanplant te richten op verschillende landschapselementen. Hiervoor is het belangrijk dat er diverse soorten bomen worden aangeplant zodat er gedurende het hele jaar voldoende voedsel is te vinden voor insecten. Omdat we werken met 1 á 2 jarig bosplantsoen adviseren we om geen solitaire (zelfstandige) boom te planten.

Houtsingel, struweelhaag, bijen- of vogelbosje?

Vanuit Plan Boom kun je kiezen voor het aanplanten van een houtsingel, struweelhaag, bijen- of vogelbosje. Vervolgens staat er apart voor zand- en kleigrond welke type bosplantsoen er geleverd worden bij dit landschapselement. In verband met de beschikbaarheid bij de leverancier kan het voorkomen dat er een enkele keer een anders soort geleverd wordt, in dat geval wordt vooraf contact opgenomen met de natuurwerkgroep. Hieronder staat meer informatie per type landschapselement.

Houtsingel

Een houtsingel is een lijnvormige beplanting van verschillende soorten inheemse bomen en struiken. Houtsingels kunnen heel waardevol zijn voor de natuur. De breedte en de lengte maar ook de opbouw in lagen van een houtsingel zijn sterk bepalend voor de aanwezige natuurwaarden. Ze zijn meestal aangeplant langs perceelsgrenzen en langs sloten. De singels leverden vroeger brand- en geriefhout en zorgden voor bescherming van (het gewas op) de akker.

Wie profiteren: Kleine vogels zoals heggemus, winterkoning en zwartkop broeden er graag. Ook voor kleine zoogdieren zoals egel, wezel en hermelijn biedt een houtsingel schuilgelegenheid.

Waar mogelijk: Eigenlijk overal in het halfopen landschap. Let op: het is belangrijk dat deze locatie geen onderdeel is van een weidevogelleefgebied.

Plantwijze:	Minimaal 3 plantrijen (circa 5-6 meter breed).
Plantafstand:	1,25 x 1,25 of 1,00 x 1,50 m. Dit is de afstand tussen de rijen en tussen de planten in de rij.
Volgroeide breedte:	Een volgroeide houtsingel is minimaal 5 tot 6 meter breed, uitgaande van 3 plantrijen.
Volgroeide hoogte:	De houtsingel bestaat uit boomvormers en struikvormers. Sommige bomen zullen in het beheer worden afgezet, andere blijven staan en mogen uitgroeien tot volwassen bomen. Deze bomen kunnen een hoogte van 25 a 30 meter bereiken.
Beheer:	De houtsingels worden gemiddeld na 5-7 jaar voor het eerst gedund. 50% van de boomvormers worden aan de grond afgezet. Na 10-15 jaar wordt de singel weer gedund. Ook nu kan weer 50% van de overgebleven boomvormers worden afgezet. De boomvormers staan nu op de gewenste afstand van elkaar. Bij dunningen kunnen ook struiken als verjongingsmaatregel worden afgezet. Hierbij worden de stammetjes op

	<p>een hoogte van 10-30 cm boven het maaiveld afgezaagd zodat de 'slapende' knoppen weer kunnen uitlopen (hakhoutbeheer). Het vervolgbeheer bestaat uit het eenmaal per 10-15 jaar lokaal terugzetten van de struiken en eventueel het snoeien van overhangende takken. Bij grotere beplantingselementen kan het hakhoutbeheer het best fasegewijs worden uitgevoerd. De hoogte waarop bomen of struiken worden afgezaagd, is gelijk aan de diameter van de stammen. Laat (oude) bomen met veel holtes en zeldzame struiken staan. Vanaf november (als het blad van de bomen is) tot en met eind februari is het de beste periode om de houtwal of singel te onderhouden.</p>
--	---

Gemengde struweelhaag

Heggen zijn er al sinds mensenheugenis, vaak geplant als omheining of afscheiding van een erf of perceel. Ze zijn er in allerlei vormen en maten, van een strak geknipte liguster- of beukenhaag rond een tuin tot vrij uitgroeiende, veelal meidoornhagen, in het landelijk gebied.

In Plan Boom kiezen we voor aanplant van een gemengde struweelhaag. Bij deze heggenvorm wordt aanmerkelijk minder intensief gesnoeid. De heggen laat men uitgroeien waarbij om de 6 tot 12 jaar de heg in zijn geheel wordt teruggezet tot ruim een meter boven de grond. Vroeger werden dit soort heggen ook wel gevlochten, een ambacht die de laatste jaren weer volop in de belangstelling staat, zij het voornamelijk in de sfeer van vrijwilligerswerk. Doordat struweelhagen niet frequent worden gesnoeid, kunnen ze tot bloei komen en leveren ze bessen, waarmee ze voor de natuur van grotere waarde zijn dan de knipheggen.

Wie profiteren: Afhankelijk van de struiksoorten komen er allerlei dieren op af. Onder hen in elk geval vlinders zoals het bruin zandoogje en atalanta. Voor vogels en dan met name de beschermde huismus is het een belangrijke plek waar ze dekking kunnen vinden. Brede hagen kunnen gebruikt worden vogels om in te broeden, waaronder bijvoorbeeld de merel.

Waar mogelijk: Eigenlijk overal in het halfopen landschap. Afhankelijk van de bodem is de ene soort geschikter dan de andere. Let op: het is belangrijk dat deze locatie geen onderdeel is van een weidevogelleefgebied.

Plantwijze:	2 plantrijen aangeplant in driehoeksverband
Plantafstand:	4 planten per meter dus ongeveer 25 cm
Volgroeide breedte:	2-4 meter afhankelijk van beheer
Volgroeide hoogte:	Ongeveer 4 meter afhankelijk van beheer
Beheer:	Als de struiken enkele meters hoog zijn, kan de heg voor de eerste keer tot een gewenste hoogte worden teruggezet. Desgewenst kunnen de langere twijgen ook worden gebruikt om de heg te vlechten. Bij volgende snoeibeurten dient het takhout telkens iets boven de vorige snoeihogte te worden gesnoeid om te voorkomen dat de stoven (knotjes) die te

	zijner tijd ontstaan, worden beschadigd. Dit wordt ook wel 'snoei op groei' genoemd. Op de lange duur kan de struik desgewenst lager, dus onder de ontstane stoof, worden teruggezet.
--	---

Vogelbosje

Een vogelbosje is een klein vlakvormig beplantingselement dat voornamelijk uit bes- en doordragende inheemse struiken bestaat, die voedsel en bescherming bieden. Een bosje van meidoorn kleurt in het voorjaar prachtig wit en vraagt nauwelijks ruimte en onderhoud.

Wie profiteren: Door hun dichte structuur zijn vogelbosjes een veilige haven voor kleine zangvogeltjes. Rovers zoals de sperwer kunnen hier lastig een aanval voorbereiden. Profiterende vogeltjes zijn bijvoorbeeld groenling, grasmus, of misschien zelfs een braamsluiper. Naast vogels profiteren ook kleine zoogdieren zoals wezel en hermelijn. Zelfs sperwers zijn uiteindelijk beter af met vogelbosjes, want zonder vogelbosje was er überhaupt veel minder om op te jagen. Tijdens de bloeiperiode van de bosjes trekken deze veel insecten aan. Hoe gevarieerder een vogelbosje aan soorten bosplantsoen is, hoe langer deze gedurende het jaar interessant is voor insecten.

Waar mogelijk: Eigenlijk overal in het halfopen landschap. Afhankelijk van de bodem is de ene soort geschikter dan de andere.

Plantwijze:	Meestal worden de struiken in een rij aangeplant. Dit is makkelijker voor het onderhoud.
Plantafstand:	De soorten worden in kleine groepjes geplant (3-7 per groep) waardoor op langere termijn een gevarieerd beeld blijft bestaan. Dit is een garantie voor het behoud van de menging. Als de soorten niet in groepjes worden aangeplant is de kans groot dat de kleinere soorten overgroeid worden door de grotere soorten. Er komen ongeveer 64 planten op 100 m ² .
Beheer:	De randen van het bosje kunnen gesnoeid worden om te zorgen dat het niet te breed uit groeit. Eenmaal in de 10-15 kunnen de struiken afgezet worden als verjongingsmaatregel. Hierbij worden de stammetjes op een hoogte van 10-30 cm boven het maaiveld afgezaagd zodat de 'slapende' knoppen weer kunnen uitlopen (hakhoutbeheer). Het beste is om dit fasegewijs te doen.

Bijenbosje

In een bijenbosje staan struiken die verschillende bijensoorten aantrekken. Het zijn voornamelijk struiken die langere tijd in bloei staan. Hierdoor beschikken de bijen over nectar en geeft ze voldoende voedsel gedurende het hele jaar. Met name de periode in het vroege voorjaar en de periode in augustus - oktober is het voor de wilde bij het lastigst om voldoende voedsel te vinden. Belangrijke plantensoorten zijn sleedoorn, meidoorn, vogelkers, rode kornoelje en sporkehout, ook wel vuilboom genoemd. Een bosje van meidoorn kleurt in het voorjaar prachtig wit en vraagt nauwelijks ruimte en onderhoud.

Wie profiteren: Door de afwisseling aan verschillende soorten struiken kunnen bijen vanaf januari tot en met november voedsel vinden. De vogels profiteren van de dichte structuur van de bijenbosjes. Hierdoor is het een veilige haven voor verschillende soorten broedvogels, zoals groenling, grasmus, zwartkop en braamsluiper. Rovers zoals de sperwer kunnen hier lastig een aanval voorbereiden. Naast vogels profiteren ook kleine zoogdieren zoals egel, wezel en hermelijn.

Waar mogelijk: Eigenlijk overal in het halfopen landschap. Afhankelijk van de bodem is de ene soort geschikter dan de andere. Let op: het is belangrijk dat deze locatie geen onderdeel is van een weidevogelleefgebied.

Plantwijze:	Meestal worden de struiken in een rij aangeplant. Dit is makkelijker voor het onderhoud.
Plantafstand:	De soorten worden in kleine groepjes geplant (3-7 per groep) waardoor op langere termijn een gevarieerd beeld blijft bestaan. Dit is een garantie voor het behoud van de menging. Als de soorten niet in groepjes worden aangeplant is de kans groot dat de kleinere soorten overgroeid worden door de grotere soorten. Er komen ongeveer 64 planten op 100 m ² .
Beheer:	De randen van het bosje kunnen gesnoeid worden om te zorgen dat het niet te breed uit groeit. Eenmaal in de 10-15 kunnen de struiken afgezet worden als verjongingsmaatregel. Hierbij worden de stammetjes op een hoogte van 10-30 cm boven het maaiveld afgezaagd zodat de 'slapende' knoppen weer kunnen uitlopen (hakhoutbeheer). Het beste is om dit fasegewijs te doen.

Op zand of klei?

Voordat duidelijk is wat voor type plantgoed je nodig hebt is het belangrijk om te kijken of je op zandgrond of op klei gaat planten.